

SZARVAS és VIDEKE

TÁRSADALMI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Beliczey utca 11. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 frt. — Félévre . . . 2 frt
Negyedévre . . . 1 frt. — Egyes szám . 8 kr.
MEGJELEN HETENKINT EGYSZER VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház.) hová az előfizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDÍJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJCAR.

Legyen a székhely Csabán.

Értesüléseink szerint várcsunk törvényható bizottsági tagjai a hét valamely napján értekezletre fognak összejönni, hogy Csaba testvér város előterjesztett kérelme ügyében határozzanak. Ugyanis Békés-Csaba e hó 17-én tartott képviselői közgyűlésén 400,000 forintot illetve egy fél millió forintot megajánlott a székhely áthelyezési költségeire s azon kérelemmel fordul a megyebeli törvényhatósági tagokhoz, hogy a székhely áthelyezési költségét értekezleten megtárgyalván, már a szeptemberi közgyűlésen határozza el a törvényhatóság a székhelynek Békés-Csabára való áttételét.

Közvetlen a megyék rendezési kérdése küszöbén a legmelegebben üdvözljük a testvér város nagy üdöztető sem visszariadó, szép elhatározását. Üdvözljük nemcsak azért mert a megye minden lakosának s így Szarvas város polgárainak kiváló érdeke hogy a jó vasuti összeköttetésekkel bíró Csaba, a városi haladásra hivatott nagy alföldi város legyen a megye székhelye, hanem azért is, mert a megyék apasztására törekvő új reform, egy fejlődésre hivatott központtal bírva, nem fogja Békés megyét semmi bizonytalanság elvinni. Szarvas a mozgalommal azt remélheti hogy vasuti összeköttetéseit idővel egyenes irányból a központból kapja, de bizonytalanság már első időben új vasuti menetrendet fog nyerni kedvezőbb csatlakozással, több vonatindításával. Szarvas a megyei közéletben mindeddig azért nem vehetett tevékenyebb részt, mert a töle eleső Gyula s ennek miserabilis forgalmi és kereskedelmi viszonyai, — vesztéglésre s közönyre kényszerítettek. Nem úgy lesz akkor, midőn Mezótúra új csatlakozásokkal a megye központjába naponta kétszer fog lehetni menni-jönni s egy nap alatt

minden dolgot képesek leszünk elintézni. De más nemzetpolitikai előnyei is lesznek a székhely változtatásnak. Eltekintve attól, hogy a szarvasi polgárság a megyei közélet intézésébe sokkal hatalmasabban latba vetheti szavát, az önkormányzati szellem terjedése hatalmas emeltyüt ad a népmivelődésnek s a magyar nyelv terjedésével a haza erősödését is munkáljuk. Mig Gyulával szemben nem egyszer tapasztaltuk, hogy majoritásban lévén, vidékünk érdekeit negligálta, Csabától a testvéri viszonyból folyólag méltányos és igazságos elbánást remélhetünk, a mit fokoz az a tudat, hogy a közéleti működés a központ jól megközelíthetése révén, elevenebbé válván Szarvas mandatáriusainak mindenkor meg lesz alkalma nemcsak a jó ellenőrzésre, de arra is, hogy Szarvas és vidéke méltán figyelembe veendő kívánságait a megyétől megkapja. Ugyan a gyulaiak ijesztgetnek bennünket azzal, hogy a székhely aztán tőlünk főgymnasiumunkat fogja elvenni. De mitől nem félünk! Egyszerien pedig azért, hogy akár lesz Csaba székhely, akár nem lesz, Csabának főgymnasiuma csupán idők kérdése. Eddig volt ott Csonka gymnasium, melyet mulhatatlanul ki fognak fejleszteni. És ha egy-egy 5000 lakosu felvidéki városban lehet két főgymnasium, miért ne lehetne ilyen kettő egy olyan vármegyében, minő Békés megye? Hála Istennek sem a szarvasi főgymnasium föld-fundációja, sem esperesi szervezetében közös javai senki által el nem orozhatók, a gyulaiak csak ijesztgetnek mi bennünket, de mi fájdalom nem akarunk megijedni.

Ellenkezőleg! Szarvas a legmelegebb testvéri igyekezettel fogja Csaba városát törekvésében támogatni. Bár csak hamarabb mozogtak volna a csabaiak, sok nem úgy történt volna, a mint most van,

azóta volna egy egészséges emporiumunk, a megyének elevenebb közléte, speczialis városunknak több megyei intézményei.

Szivenkből fakad tehát az óhajlás: Legyen Békésmegye székhelye Békés-Csaba:

A magyar nép és a gazdálkodás.

Ezer évet élt hazánk földművelő népe és valahogy csak birt megállani a saját lábán. Jólétben és szűkölködésben; számtalan viszontagságokon keresztül folytatta gazdálkodását, őseitől öröklött mód szerint, keveset törődve a gazdálkodás elméletével. Sőt, valljuk be őszintén, a jó emberek inkább még előítélettel viselkedtek minden újítás ellen, mindazzal szemben, a mi ellenkezőt megszokott hagyományainkkal. „Megéltünk mi anélkül a mai napig, meg fogunk mi anélkül élni azontul is.“

Pedig ez nagy tévedés. Igaz, hogy megélt eddig a mi földművelő népünk, ezer éven keresztül. Sőt nagy része néhány századdal tovább is, amennyiben még a magyarok bejövetele előtt is itt tanyáztott ezen a földön. Megélték valahogyan tűrhető viszonyok közt, bár nircs bizonyítva, hogy nem élhettek volna talán jobb módban, a vagyonosság, az általános jólét magasabb fokán. Hogy valamivel több szalonnát rakhattak volna kenyerekre, hogy az a bizonyos csirke, mit IV. Henrik király minden parasztnak óhajtott vasárnapra, gyakrabban került volna a bográcsba.

De ma a viszonyok alaposan megváltoztak. Hazánk földje, az a kövér zsircsöpp, mely a monda szerint a mennyországból pottyant ide: hazánk földje nem lett termékenyebb; de lejjebb szállt a buza ára. A világforgalom megváltozásával, nőttével, többé nem a mi gabonánk az, mely döntő sze-

SZARVAS és VIDEKE TÁRSADALMI HETILAPJA.

Memento!

A mi szerelmünknek félsze nincs leontva:
Lakodalmi zajban, ugy-e emlékszel rám!?
Szerető szívedet a ragyogó pompa
Nem zavarta s lángol, én érettem csupán!
Emlékezzél meg rám vígság közepette . . .
Távolban is mindig csak rád gondolok,
Szerelmedet szívem sohasem feledte,
— Zugott bár pusztító bőszi vihar felette
Peménygúgárként az, vezérlő fénynyel,
Én előttem ragyog!

Jusson az eszedbe közös fogadásunk:
Nem szünik szerelmünk soha lángban égni!
Hevitse szívünket a mi boldogságunk,
S osztályrésznünk lesz majd minden, a mi égi.
Ránk is virrad majdán minden gyönyörével
Földi üdvök napja, szerelmünk reménye . . .
Akkor mind a ketten paradicsom, éden
Illóás virágu, üde, szép kertjében
Néma boldogságban borulunk egymásnak
Szerelmes keblére!

Végyváry Ferencz.

Nászutazás.

Kopogó Adolf ur nagyon megunta az életet, ezzel nem azt akarta kifejezni, hogy öngyilkossági minióba esett volna, csak azt lehetett kivenni minden szavából, hogy nagyon méltányolja a szentírás eme szavait. „Nem jó az embernek egyedül lenni.“

Unalmas volt kopogó ur előtt a világ, távirászló lévén, egész nap belemerült a távirójelek kopogásába, rideg volt előtte az élet, sivár a lét. Boldog agglégényjelölt volt, ámbar fején már egy szép, kerek holdvilág ragyogott, bajuszára havonként rákent egy kiló dióhéj olajat, azért még elég érző szíve volt, hogy fel-felóhajtszon, midőn le vagy feladott egy-egy táviratot, melyben valami szerelmes szívű hölgy vagy férfiú válaszlottjához mézes szavakat intézett.

Megunta már a vendéglői életet, a pinczerekkel veszekedést, nem volt aki megsimogassa, midőn veritékkel lépve jött hivatalából, a hoszu száru csibukjára nem tudott rágyújtani, mert nem volt, a ki rátartsa a gyufát, ha vizketett a háta, falhoz kellett dörzsölnie azt. Szóval ezen nagy argumentumok befolyása alatt azon vakmerő elhatározás érlelődött meg benne, hogy meg fog nősilni.

Nem volt idegen előtte a nők világa, hiszen ugyanazon hivatalban volt melleje osztva két távirászló, akiknek oldala mellett tanulta meg ezelőtt 30 évvel az udvarlás a. b. c-jét. Az idő haladt. Kopogó ur már főnökévé is lett a két sürgönyező anyagnak, akik évszám tekintetében nem akartak előre haladni, egyik 19 a másik 20 éves volt most is éppen úgy, mint ezelőtt 30 évvel.

De Kopogó ur nem ezekre vetette merész tekin-

tétét, ő magasabba vágyott és nézett, az ő jelszava az volt, legyen gazdag és előkelő, a többi mellékes.

Minden zsák megtalálta a föltját, ezetes korsó a dugóját. Ezen nyomos érvek elmondása után senkisem csodákozik azon, hogy Kopogó ur kutatásai nem vesztek kárba, ő is talált egy földi angyalt, aki a himen rózsaláncaival hajlandó volt ezen földi életre hozzája bilincselni egész valóját és boldoggá tenni egy agglégényjelöltet, felgyújtani egy kialvófélben levő vulkánt és csókokkal megédesíteni egy sivár életet. Gazdag és tekintélyes leány volt a jövendőbeli jegyes, ámbar a hölgyek mind angyalok és szépek, de Kopogó ur mátkájára még egy valódi ruszti aszutól fellelkesült lángoló szívű poeta sem merete volna rámondani, hogy valami elragadó szépség.

Rosz a világ, az már régi dolog, mihelyt megtudták kollégái, hogy az ő „Adolfjuk“ miben sántikál, azonnal ráfogták, hogy csupa fősvénységéből nősil meg, sajnálja a kelnereknek adott minden napi borraalót. Megtudta a vendéglős is, hogy az ő legállandóbb vendége ezen a réven itt akarja hagyni, dupla porció étellekkel, vizmentes borral, habnélküli sörrel, gyors és pontos kiszolgálattal akarta magához visszahódítani, illetve elfeledtetni vele a garçon élet keserveit.

De hiába volt minden törekvés, minden pletyka, mert a helyi lap legközelebbi számában ott ragyogott eme hymen hír: „Kopogó Adolf táviratdatiszt, állatvédő egyesületi tag, önkéntes tűzoltó, disztornász, szabaduszó stb. stb. nőil veszi Czikker István bankár urnak egyetlen bájos leányát, Piroskát. Boldogságot és áldást kívánunk ezen szép frigyhez!“

Gazdag és előkelő volt a bájos hölgy, akit Kopogó ur eljegyzett, legalább azt tartotta a világ, hiszen

repet játszik nyugoti szomszédaink piacán. Azok az idők, mikor a német sógor boldognak érezte magát, ha megvehette a magyar lisztet: fájdalom, megszüntek. Óriási váموkkal sújtják mindenütt termékeinket és gyakran legyőz az ádáz verseny, melyet ki kell állnunk, a hatalmasan Oroszország, a népes India, a szűz Amerika és Ausztrália östermelésével.

A földmivelő, míg szorgalmának kevesebb hasznát látja: igényei épen ellenkezőleg nagyobbak lettek. Nem él többé oly puritán egyszerűségben, mint hajdan; ő is ki akarja venni szerény részét az általános fényezésben. S bár kivehetné minél nagyobb mértékben, daróc helyett selyemben járhatna, és kenyér helyett lágy kalácsot lehetne! De hogy a megélhetés nehéz problémáját sikeresen megoldhassa, fokozottabb igényeit kielégíthesse: gazdálkodását egészségesebb, a kor vívmányainak megfelelőbb alapokra kell fektetnie. A termő rög művelésére ma nem elegendő többé két keze munkája; fásasztani kell az elméjét is, hogy az általános versengésben megállja helyét. Nemszabad mindig csak a szokott utakon haladnia, hanem újabb és újabb ösvényeket kell felkutatnia, melyek az elszegényedés sivatagjának elkerülésével a jólét birodalmába vezetnek.

Magyarország az újabb időkig földmivelő ország volt, melynek ipara ugyszólván alig létezett. Meg kell teremteni; s valljuk meg, hogy ez eléggé sikerült. És pedig nagyrészt sikerült az állam által sikerült az állam által szervezett iparszakoktatás révén, mely iparszakoktatásnak jelenségéről az ezredéves kiállításunkat látogató külföldiek csak a bámulat hangján tudnak szólni. Különösen a németek, kiknek ipara a művelődésnek oly magas fokán áll, irigységgel konstatálják, hogy ipari szakoktatásunk az övéket túlhaladja, sőt ugyszólván ideális.

A földnek művelése azonban nálunk az ugynevezett „par excellence földmivelő országban,” még sok kívánni valót hágy fenn. Nem mintha Magyarhonban nem találtatnának szintén mintagazdaságok, melyek a szakférjak szinte bámulatát kihívják. Ó igen, a nagy uradalmak az ezredéves kiállításban hivalkodnak: milyen kitűnően értik intézőtisztjeik az intenzív gazdálkodást. Főhercegek és előkelő urak saját pavillonjaikban vagy a mezőgazdasági csarnokban, az erdészeti, a halászati pavillonokban, nem egy vívmányt mutatnak be, nem egy jó példát szolgáltatnak, mely széles körökben utánnázást érdemelne.

De a kisebb gazda még mindig messze mögötte áll az osztrák, a német, a francia parasztnak, ki sokkalta kisebb területen, háládatlanabb talajon jóval nagyobb eredményeket tud elérni, mint a mi földmivelő népünk. Eléri pedig azáltal, mert gazdálkodásában nemcsak a hagyományos praxiára van utalva, de bírtokában van a helyes elméletnek is, mely őt a rendelkezésére álló jövedelemforrások czélszerűbb kiaknázására képesíti. Levette elöitéleteit s számolni tud a kor viszonyaival

A mit az állam az ipar érdekében tett, nem szabad elmulasztani a földmivelők javára sem. Hisz ők képezik eddig a lakosság zömét; hanem az állam életfentartó erejét is.

Emelni kell tehát minden áldozattal népünk gazdasági nevelését, különösen a gazdasági szakoktatás útján. És pedig nemcsak az iskolában az ifjaknál, hanem a felnőtteknél is, tanfolyamok és előadások rendezésével. A szegény földmivelőnek manapság kemény harcot kell vívnia a modern gazdasági élet kalózaival; ha már nincsen mód ezeknek a szabadság veszélyeztetése nélkül való kiirtására, lássuk el a gazdaembert minden anyagi és szellemi fegyverrel, hogy e harcban az ő részén maradjon a győzelem. A ki nemzetünk művelődését és nagyságát szívén hordja: a kormány a társadalom, mindenki járuljon tehát saját erejével népünk gazdasági nevelésének emeléséhez. Nem mondjuk, hogy ez irányban még nem történt volna semmi. De a mi eddig történt: a cél elérésére nem elegendő. Sem az állam, sem a társadalom nem fogták fel ez irányban kötelességüket avval az áldozatkészséggel, melyet a pusztuló gazdaosztály helyzetének komolysága érdemel. Igaz, hogy az állam ereje sokfelől van igénybe véve. De mindamellett megfontolandó, hogy a töke, melyet népünk gazdasági nevelésének emelésére fordít, produktíve befektetés, mely a gazdasági fejlődés gyorsosodása által előrheto nagyobb forgalom és nagyobb adóképeség által kamatostól visszatérülne. A társadalom pedig egyesületek alapításával, iskolák támogatásával, a felnőttek oktatásával szintén sokat tehetne az állam feladatának könnyítésére. S bizony elhihetjük, hogy a gazdasági egyletek működése áldásosabbnak mutatkozik, mint a pártkörökben elszavalt kortesbeszéd. Mert utóvégre népünknek nem hangzatos politikai frázisokra, hanem kenyérre van szüksége.

Szinészet.

Szombaton, augusztus 22-ikén Vest és Held 3 felvonásos operetteje a bányamester került színre; telt ház előtt. Nem tudjuk mi okból de a darabot isszonyuan megcsontkiváadták elő, semmi összefüggés nem volt a bányamester szerepében. A bányavétel jelenet egészen elmaradt. Továbbá a zenebandát sem látták sehol. Ez a lézagos játék még azoknak is feltűnt kik a darabot még csak ma látták. Torossy Katicza ma lépett fel először (Nelli) szerepében. Igen c-inos és kedves csipkeverő leány volt, bájos megjelenésével és kellemes hangjával a közönséget teljesen elragadta. Egyes jelenetek közben többször kitapsolták. Anday Blanka, (Fichtelau) éppen olyan kedves volt, mint a „betyár kendőjében.” Különösen nagy tetszést aratott, midőn a valódi grófnő szerepében megjelent. Különben Anday Blanka teljes megelégedésünket már az első előadáson is megnyerte. Szabóné (Kfrida) felesége mint mindig ez alkalommal is kitűntette magát. Földváry (Martin) bányamester szerepében, úgy látszik egy kissé elbizakodott volt, mert

habár szerepét kitűnően játszotta, mégsem bocsáthatjuk meg neki, hogy a legfőbb pontot, — mely a közönséget legjobban érdekelte — oly banyagul énekelte. Pesti (Zwack) bányagazgató szerepét elég jól adta, sokat mulattunk rajta, de különösen a karzati közönség. Torossy Katicza (Erdei Juliska) szerepében elragadó volt, habár látszott rajta, hogy egy kissé rosszul esik neki üres ház előtt játszani. Aztán meg a folytonos villámlás is egy kissé félénkké? tette. Tuboly Kelemenin (Irma szerepében) igazán kedves és elragadó volt, csak egy kis szórakozottságot vettünk rajta észre. Aitner Ilka, (Haidu Róza) szerepét játszotta, mint mindig, ma is elég tapst aratott. Szabóné (Zengő Mari) szerepét elég jól adta. Borsodi Boriska (Molnár Jánosné) szerepét kedvesen játszotta. Pesti (Világ Benedek) szerepét adta s ma is bebizonyította, hogy kedvence tud lenni a közönségnek. Békési, (Gelbgieszer hordár), Ferenczy (Varga Tamás) szabómester, Rajz (Holló Endre) házbirókos szerepét igen jól adták elő. Kelemen, Faragó s a többiek elég jól megállták helyüket.

Holtomiglan“ Rutkai György 4 felvonásos bohóza került színre. Az idő egy cseppelt sem kedvezett, mert a szakadó eső visszatartotta a közönséget, s így majdnem üres ház előtt játszották el szerepüket a színészek. Torossy Katicza (Erdei Juliska) szerepében elragadó volt, habár látszott rajta, hogy egy kissé rosszul esik neki üres ház előtt játszani. Aztán meg a folytonos villámlás is egy kissé félénkké? tette. Tuboly Kelemenin (Irma szerepében) igazán kedves és elragadó volt, csak egy kis szórakozottságot vettünk rajta észre. Aitner Ilka, (Haidu Róza) szerepét játszotta, mint mindig, ma is elég tapst aratott. Szabóné (Zengő Mari) szerepét elég jól adta. Borsodi Boriska (Molnár Jánosné) szerepét kedvesen játszotta. Pesti (Világ Benedek) szerepét adta s ma is bebizonyította, hogy kedvence tud lenni a közönségnek. Békési, (Gelbgieszer hordár), Ferenczy (Varga Tamás) szabómester, Rajz (Holló Endre) házbirókos szerepét igen jól adták elő. Kelemen, Faragó s a többiek elég jól megállták helyüket.

Honthy háza“ Herczeg Ferencnek 3 felvonásos népszínmű került színre. Herczeg Ferencnek az újabb nemzedék egyik legkitűnőbb tagjának, két darabja (A dolovai nábob leánya, A három testőr) a mi közönségünk előtt is megmutatta szerzőjének színműírói jelenségét. Legújabb darabját, a „Honthy háza“t pedig a hírfői előadásból ismertük meg. E darabot a Nemzeti Színházban pár hónappal ezelőtt mutatták be először, a mikor az a különös eset fordult elő, hogy a lapok kritikái más nézetet voltak, mint a közönség, mely vörösre tapsolta kezét. S az a lelkesülés, a melyet a premier közönsége nyilvánított, igaz fokmérője volt a darab sikerének. A „Honthy háza“ szerzőjében a magyar társadalmi élet hü rajzolója, éles megfigyelője látja a közönség, a mely szinte elvarta tőle, hogy egyre haladjon, mindig újabb és jobbat nyujtson; hatoljon be a magyar társadalom lelkébe s drámába legyen erkölcsbírája, vezetője, mestere! A mese rövid ismeretése ez: Honthy püspök (Rakodczay), végrendeletén fordul meg a dolog, volt a püspöknek egy bátyja, a ki már rég meghalt, a püspök vagyonának tehát a kis huga (Tuboly Kelemenin) a természetes örököse Ámde a püspök nem akarja a leányra hagyni vagyonát, mert az anyjáról (Aitner Ilka) furcsa dolgokat tud: hogy rosszul élt a bátyjával a kinek megkeserítette az életét, sőt meg is csalta, s a gyermek nem is a bátyjé, hanem a második férje (Rajz) a volt csábítóé. A leány tehát nem is vörökona a püspöknek, nem is ő reá, hanem egy alapítványra fogja hagyni a pénzt, mely Honthy háza a név alatt a család emléket örökítse meg. De persze, ha nem irhatná meg a végrendeletet, akkor mégis a leányra maradna a pénz, mint törvényes örökösre. A család akkor elhatá-

Czvikker bankár ur könyökig turkált a pénzben, egész sereg hivatalnokai voltak, akik alig győzték bevenni azt a tenger sok pénzt, amelyet az egyes betevők hoztak. Négy szép háza hirdette, hogy a bankár ur munkálkodásának nem csak névleges, de tényleges eredménye van, ha felvesszük ezen dolgokat nem csodálkozik senkiesem azon hogy a másodvirágzásu szeladon rajongott menyasszonyáért, hivatal után azonnal oda ment ott turbékolta együtt mint egy szerelmes galambpár és rajzolták, egymás szemé elé a szebb jövőt, e közben pedig egyik terv a másikat érte az esküvő megtartásra vonatkozólag.

Nászutazás nélkül mit sem ér a lakzi, ezen elvet hangoztatta a házastulandó szerelmes telegrafista és az ő nyomós érvei alapján el lett határozva, hogy esküvő után nászutra kelnek. Egyik terv a másikat érte: a déli éghajlat enyhe vidékének szépségei, a Kárpátok vadregényes, hűvös tájainak természeti csodái, mind kombinációba voltak véve a leendő nászutra. Csak egyről nem volt szó egyik részről sem, ami legfőbb helyen a főszerepet játsza, mely legtöbb házasság sarkpontját képezte és ez a hozomány. A jövődől após erről sohasem szólt leendő vejének, az pedig nem tartotta lovagiasnak megkérdezni: vajjon mennyi és mi lesz a hozomány, hiszen gazdag ember, bankár többszörös háziur, egyetlen leánya, lesz itt elég kilátás a jövőre.

Kopogó ur már előre kovácsolta magában a terveket. Mindennap ruszti aszu lesz az asztalnál, ebéd után britanika és operas fogják felváltani a „Házadnak rendületlenül“ című dohányt. A régi nyakkendők, kalapok, ócska esernyők cipők és frakkok seregét fel fogják váltani a legújabb divatu czikkek. Minden

ebéd után egy csésze fekete kávé fog majd eléje tenni aranyos kis felesége, aki csókokkal fogja megédesíteni az egyhangu élet keserű perceit.

Egész el volt telve a boldogsággal, egy szebb jövőt várszolt maga elé, és midőn elképzelte a kezéhez jutandó nagy hozományt, gondolatban csak úgy turkált az ezreszek között s nem lehet csodálkoznia, hogy szórakozott lett s kitűnő távirtdász létere a legnagyobb baklövészeket követte el, alig győzték neki a sok számarfűl jelvényeket adni távoli állomás on levő kollégái. Hja ilyen a szerelmes ember, azt nem látja előtt és után két hónappal nem igen lehet használni, hátha még ráadásul annak a dalnok is hűlöl: „Kétszer nyílik az akáczfa virága.“

Ha néha mégis eltudták csalni kollégái a kuglizóba, ott baleskedésükkel rémítették társaikat, miközben nagy fohászokdások és sóhajlások között mindig csak azt emlegette „Muczus“ sőt csinál a „Muczus“ és megszökött a társasá. b. b.

Közeledett a varva-várt nap. Kopogó ur mindig ott ült menyasszonyával, festették egymásnak a szebbnél-szebb jövőt, majd elcsattant egy tiltott csók, melyet felváltott a pir a leány szemérmes arcán.

Eljött végre a nagy nap, boldogság sugárzott az ifju pár szeméből, a jelen pillanatától egészen elfogulva és elragadtatva volt Kopogó ur, néha-néha ugyan arra gondolt, miért nem beszél már a jövődőlbeli após a hozományról, miért nem nyomja már kezébe azokat, a szép udonatuj ezres bankókat, ennek a gondolatnak tudatára egy nagyot nyelt a férj-jelölt és azon reményben ringatta magát, hogy esküvő után lesz.

A fogatok boláthatlan sora vitte a boldogokat, hozzátartozóit és tisztelőit a templomba, onnan pedig

esküvő után a vasúthoz, hol nászutra kél az új pár. Gyönyörű fehércselyem ruha simul a szép menyasszony deli termetére, mellette állott vőlegénye sok vibart kiállott frakkjában, megtörtént már a hivatalos sirás a menyasszony és a szülők részéről, elindult a menet és a templomból mint férj és feleség lépett ki Kopogó ur Czvikker bankár ur leányával. Egyenesen mentek ki a vasúti induióházhoz, honnan nászutra indul az újon-sült férj és feleség. Kopogó urat nagyon bántotta valami az uton, mert el volt látva mindennel, két szabadságidőt, meg volt a boldogság, mely után sovárgott; becsomagolta „En Csillag Anna“ féle hajnövesztő szerét, csupán egy hiányzott nála, ami pedig még a nászutazáshoz is szükséges: a pénz. De hiszen majd fog adni az apósom, ilyen gondolatok között emelte ki a nejét bérkocsijából a pályaház előtt. Az érzékeny bucsuzás megtörtént, de Kopogó urnak mindig kongott a zsebe és dobogott a szive, mert a 10 ftt, a melyet egyik kollégájától kért kölcsön, édes-kevesnek látszott egy nászutazás költségeinek fedezésére.

Egyszerre lelekszadkva jött hozzá apósa, valahára, gondolta magában Kopogó ur, jönek az ezresek és nyugodtabban sóhajtott fel. „Ez már a harmadik csengeés, váltottál-e már fiam menetjegyet“ — Még nem „felelt hosszú orral a férj“; majd kibökte, hogy nincs pénze de azt még is szegyelte megvalítani.

„Akkor siess, válts mindjárt, mert lekéstek, ezen szavakkal mondva, ott hagyta vejét a faképnél.“

Először nem tudta, mittevé legyen; neje már helyet foglalt egy elsőosztályu kupében; anyja és apja formáliter sirtak az ajtaja előtt, bizonyosan a lányuk adták át a pénzt, vagy a kocsiban nyomját a markomból a százaz és ezres bankókat, Sieltében váltott két,

rozsa, hogy férjhez adja a leányt, Nemere Sándor ügyvédhez (Morvay) a jószágigazgató fiához. A püspök hitelen meghal. Tehát nincs végrendelet s Margit, így két millió örököse. Uj körülmények között természetes tehát, hogy nem fogják vagyontalan ügyvédhez adni, hanem várnak jobb parthiera. De mit csináljanak az ügyvéddel? Azt teszik, hogy belchajszolják egy vitába, csak azért, hogy a lány lássa, mennyire durva ember, mert meg tudja sérteni az anyját. A lány ekkor kijelenti, hogy nem lesz a felesége... Az ügyvéd azonban eselhez fordul. Meg akarja tudni, hogy önkényes lépése volt-e ez a lánynak. Elmegy tehát a mostoha apjához, felmutatja neki az első férjnek, a leány apjának naplóját, melyből kiviláglik bűnük, kiviláglik, hogy Margit nem is Honthy leány, az örökség megtámadható, botrány lesz... szóval, adják neki a lányt, ő hallgatni fog. A leány eleinte hallani sem akar arról, hogy az ügyvéd neje legyen, de mikor megtud mindent, s látja, hogy milyen az élet, milyen aljas az a kör, melyben él, milyen aljasak az udvarlói, kik csak örökségére vadáznak, sőt még az anyjában is csalódik és csak az egyedlen borsületes ember az ügyvéd, sőt mikor ehhez utolsó csapásként kitudódik az is, hogy — van végrendelet, így tehát ő szegény lány: az ügyvéd neje lesz, a ki a posványból kiment. A mai előadás minden tekintetben sikerült volt. A páholyok mind meg voltak telve s az üföhelyek is el voltak foglalva. Észre lehetett venni a játékon is, hogy több odaadással s kedvesebben játszanak mint más közönséges napon, midőn a színház kong az ürességtől. Tuboly Kelemenin, (Ida) szerepében játszott. Még soha sem láttuk oly kedvesnek oly szépek mint ma, teljes odaadással játszott a jól betanult szerepét. A jelenetek után több szór kitesolták. A ifner Ilka, (Ételka) szerepében ma is kedvesen játszott s ma igazán elragadó asszony volt a közönség többször nyilvánította meglepedését. Kunosiné, (Margit) szerepében, igazán valói kis leány módjára adta szerepét. Rakodczay, (Monti püspök) szerepében igen jól festett s hogy a közönség teljesen meg van vele elégedve, mondanunk sem kell. Morvay, (Nemere Sándor) püspöki ügyészszeret teljesen kifogástalanul játszott, látszik hogy nemcsak jó színész, hanem jó ügyvéd is tud lenni Békési (Nemere Pál urad. kormányzó) szerepében igazán kedvesen játszott, minden mozdulására, minden szavára kaczagni kellett. Rajz elég jól adta (Sas Miklós báró) szerepét. A mai előadás volt a legsikerültebb. Kedden a „Madarász“ West M. és Held L. 3 felvonásos operetteje került színre. Mind a mellett, hogy a darab már ismeretes a szarvasi közönség előtt elég nagy számmal jelentek meg. (Mária a választó fejedelemné) Anday Blanka kedves volt mint mindig, szerepét jól játszotta és a kiérdemelt taps nem is maradt el. Hevesi Janka (Postás Milka) szerepével nem a legjobban bírkozott meg. Néhol teljesen megfelelt a várakozásnak, néhol azonban messze maradt a Talán Torossy Katicza inkább illet volna e szerep betöltésére a mint eddig megismerhetők. Ferenczy ez a fiatal tehetséges színész kitünő maszkjával találó gesturaival a legmagasabb jó kedvre hangolta a közönséget. Pesti is helyesen fogta fel szerepét az egyszerű

szomszédos forgalmu zónajegyot husz egész krért, gondolván magában, hogy a legközelebbi állomáson majd megváltja a körutazási jegyet. A vonat fityült, elhallatszott a „Mehettt“, becsapodtak az ajtók, felnyiták az ablakok, kölcsönös kendőbögások között megindult a vonat.

„Adott a papa nekod pénzt“, ez volt első kérdése Kopogó urnak nejehez. „Nem adott nekem“ válaszolt a menyecske. Képzeltetni azt a kellemes érzést, amely átjárta a nászutazók szívét, és azt a keserves állapotot hogy az első puszta állomáson le kellett szállni és táviratozni haza egy kis pénzmagért. Multak az órák, nem jött a válasz; egyik távirat a másikat követte, de hiába, nem érkezett meg a pénzes bankár, hogy kirántsa a hínárból végét.

Két napig élvezték már a vasuti bakter vendégszeretetei, nem volt más hátra, mint szépen utrakeltek és gyalogszerrel hazafelé hallagtak. Péste volt már, midőn megérkeztek és a legnagyobb örömben bevonultak lakásukba, a hová elhívták a mamát és papát. Csak a mama jött el és siránkozva adta tudtukra, hogy Czikker bankár ur esődbe jutott, minden vagyont lefogalták, magát pedig a hívőrsre tették. Egy szóval kimondotta a bánatos férjnek, hogy: „Fücses hozomány.“

Mégis, hogy a világ előtt fenntartsák tekintélyüket szép csöndesen megintzódta otthon a lebocsátott függönyökről mindenki azt hitte hogy nincs odahaza senki csak 3 hét múlva nyitotta meg ajtaját Kopogó ur a világ szemei előtt és barátainak, ha néha összejött velük, büszkén kezdé beszélni: „Mikor én nászutazáson voltam.“

észjárásu, mondhatnánk buta falusi bírót, elég hüen személyesítette. Földváry kellemes erős bariton hangjával kitünő játékaival mindenütt jól megállotta helyét. Szabóné határozottan jó komica, ügyes színész. Alakításai mindenütt beváltak. A mellék szereplők is igyekeztek teljes erejükből a közönség tetszését kivívni.

Szerda. „Az ibolyafaló“ M ser 4 felvonásos vígjátékát adták. A mai előadást is elég nagy közönség nézte végig. De ebben a vígjátékban egy kissé csalódtunk. Az egész játékban semmi összefüggés nem volt. Ma még a karzati közönség is teljesen csendesen volt. Hiába igyekezett, Tuboly, Bera, Aitner Kunosiné, a közönség még sem tudott felmelegedni.

Csütörtök. „Szegény Jonathán“ Wittman és Bauer 3 felvonásos operetteje került szulolt ház előtt színre. Anday Blanka (Harlett) szerepében szerény megjelenését a közönség rokonszenvesen fogadta. Tuboly Kelemenin (Arabella) szerepében, mint rendesen, ma is kedvesen játszott. Pesti (Tripp Jonathán) nagy hűvvel és kedvvel játszotta szerepét. Folytonos derült, ségben tartotta a közönséget. Békési, Ferenczy, Földváry, Torday jól játszottak. Csak az volt a kár, hogy a cuplek nagyon is a karzati közönség inye szerint adattak elő s ez az esti előadás kelleméből nagyon sokat levont. A többi szereplők ügyes játékaikkal szintén hozzájárultak az est élvezetesség tételéhez.

Pénteken. „Az arany ember“, Jókai Mór 5 felvonásos drámája került színre, szép számú közönség előtt. Tuboly Kelemenin, (Timea) dicséretreméltó buzgalommal játszotta szerepét s a hűség átká című képlet előadásánál, mely érzéssel s a hitben vetett rendíthetetlen bizalommal adta a férj iránti hűségben megtanoríthatlan nőt. Bera a Paula hüen (Athalia) szerepét igen adta a gazdag s nagyvilági nőből, gyűlölt ellenfelenek cselédjévé lealacsonyított s urnéje ellen áskálódó szat mint vetélytársát mindenképen elveszteni igyekvő cseléd szerepét. Anday Blanka, (Noemi) szerepében a tiszta ártatlanságot igen szépen mutatta. Aitner Ilka szintén jól adta (Teréza) szerepét. Szabóné is mint rendesen, ma is jól játszott. Sokat mulattunk rajta. Morvay, a társulat legjobb és legtöbb oldalu tagja, nagy gyakoroltsággal és ügyességgel adta (Timár Mihály) az aranyember szerepét. A közönség minden jelenetnél a lámpák elé hívta. Rajz, (Krisztyán Tódor) szerepében az elvetemült gonosztevőt igen élethűen játszotta. Faragó, (Kadisa, mérnökari tiszt) szerepében nem a legkielégítőbben játszott. Megjelenése, viselkedése egy cseppel sem hasonlított az mérnökari tiszthez Békési, (Brazovics gabonakereskedő) szerepét adta; rajta már tudtunk nevetni is. Kedélyes enyelgése in és sutto gása in igen jól mulattunk. Kelemen, Abay, elég jó csempészek voltak. Szombaton. Meilhac és Halevy 3 felvonásos operetteje „Szép Heléna“ került színre. Heléna szerepét Anday Blanka, (Páris, Priam trojai királyfiu) szerepét Torday játszotta Menelaus, spártai király szerepét, Ferenczy adta elő igen ügyesen és komikusan.

Cs. S.

Színházi másor.

Vasárnap: Rika új operette börtölszünet.
Hétfőn: „A pillangó csata“ Schermann vígjátéka.

Kedden: Nánai (Andai Blanka jutalomjátéka).
Szerdán: „A velencei Kalmár“ (Schakspere remeke.) E darab új stilszerű jelmezekkel és díszletekkel kerül színre. (Shylock szerepét Rakodczai játsza.)

Csütörtökön: Girofle-Girofla
Pénteken: Bánk-Bán.
Szombaton: Orfeusz.

HIREK.

— **Eljegyzés.** Spitzer Lajos a Szarvas városi fogyasztási és ilalmérési hivatal üzletvezetője a napokban eljegyezte Zúsz Irma kisasszonyt Zúsz Lajos helybeli buzakereskedő kedves és szép leányját. Gratulálunk.

— **Szarvasi Takarékpénztár.** Mint biztos forrásból értesülünk, a monarchia kormányai és a jegybank között folyamatban levő bankszabadalom kérdés megoldásával, a Szarvasi Takarékpénztár közvetlen a szabadalom megújítása után az Osztrák-Magyar Bank mellékhelyévé fog emeltetni. A Szarvasi Takarékpénztárra kitüntető ezen hirt — mint helyi pénzügyi viszonyainkra is jelentékeny befolyást gyakorlandó körülményt — örömmel regisztráljuk, és ha majd eljön (reméljük nemsokára) az ideje erre a kérdésre vissza fogunk

léni, és annak kiváló jelentőségét, hogy a Szarvasi Takarékpénztár az Osztrák-Magyar Bank mellékhelyévé emeltetik, — olvasóinkkal részletesen megismertetni fogjuk.

— **Egy olvasónk** azt a kérdést intézte hozzánk von-e tudomásunk arról, hogy a vasuti állomás felé kisajátított ház utcáját — „tekintettel a forgalom sürgős igényeire — az előjáróság most fogja-e — vagy csak a jövő században megnyitvatni és a forgalomnak átadni?...“ Miután e kérdésben nem vagyunk tájékozva, t. olvasónkat ez ügyben magához az előjáróságához utasítjuk. — Sziveskedjék ott kérdést tenni.

— **Meghívó.** A szarvasi iparos ifjuság önképzőköri tagjaiból besorozott ujoncz ifjuság 1896. szeptember hó 26-án a központi (ezelőtt Sas) kávéház nagytermében bucsu tánczvigalmat rendez. Szüle Kálmán elnök, Korik János pénztárnok, Gross Lamber ellenőr, Slosszer János jegyző. Beléptidij személyenként 80 kr. családjegy 1 frt 80 kr. Kezdeté fél 8 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a multság másnapra halasztatik.

— **Nyilvános köszönet.** A szarvasi diáksági multságán, mely folyó hó 15-én tartatott meg a következők fizettek felül: Perczel János 3 frt. Sterbecz Gábor 1 frt 50 kr. Achim Ádám 1 frt. Krcsmárik János 70 kr. Liska János 70 kr. Ponyiczki Máté 70 kr. Schrötter Vilmos 70 kr. Králik Dániel 60 kr. özv. Szlovák Jenőné 50 kr. özv. Szöllősi Benőné 50 kr. Friss Ignác 50 kr. Salacz Ferencz 50 kr. Placsó István 50 kr. Réthy Sándor 50 kr. Wolfmann Jakab 50 kr. Adler N. 20 kr. Dr. Déry Henrik 20 kr. Kolár János 20 kr. Pap István 20 kr. Dr. Somogyi Dezső 20 kr. Szirmay L. Árpád 10 kr. Dr. Sziráczy János 20 kr. N. N. 20 kr. Robicsék Soma 20 kr. Robicsék Sándor 20 kr. Robicsék Jenő 20 kr. Szöllősi Jenő 20 kr. Pollák Béla 20 kr. Schiff Jenő 20 kr. Rüdég János 20 kr. Guttmann Jakab 20 kr. Fogadják a t. felülfizetők a rendezőség hálás köszönetét.

— **A Szarvasi Takarékpénztár termény** és árnraktárai, dacára annak, hogy a befogadási képesség az idén 5000 m. mázsával bővült, nagyon is szükség, kevések bizonyultak. Jóformán minden zug le van már ott foglalva, és ma éppen kilencezer m. m. gabona van a raktárakban, napok múlva pedig a beraktározás jóformán megáll, mert hely nem lesz. Örömmel constáljuk e tényeket és szívesen látjuk, hogy ugy a kereskedő mint a termelő gazda osztály igyekszik ezen jó intézmény használatával járó előnyöket igénybe venni, és a raktárt a legelőkeltebben foglalkoztatja. — Van azonban egy észrevételünk e dologra. Az, hogy a takarékpénztár igazgatóságának tudni kellett volna, hogy ahhoz a befektetéshez és régiéhez amivel ezen közzgazdasági intézmény és a bekapcsolt direkt vasuti vágány jár, és ezen hatalmas termelő vidékhez mint a milyen Szarvas, — egy 12000 m. m. árnraktár vajmi kevés. — rendeltetésének meg nem felelhet, társasági és közzgazdasági célzatokat ez ki nem elégíthet. Nem lett volna szabad félúton megállnia (csak azért, mert az első épület kivitele ismert okok és befolyások miatt tán nem volt mindenben szerencsés) hanem már most, kora tavasszal egy másik, olyan raktárt kellett volna emeltetni, melybe a jelenleginél kétszer annyi gabona és áru befért volna. Ez az elsőhöz képest aránytalanul csekély befektetést igényelt volna, és ma ugy állna az intézet, hogy 12000 m. m. helyett 35000 m. m. gabonát fogadhatott volna be. Ha ez megtörtént volna, az erkölcsi sikert már most minden tekintetben kielégítő nyagai eredmények tetőznék és már ez a „próbaév“ igen szépen reutirozta volna magát. Ha tán az igazgatóság nem volt alaposan meggyőződve a forgalom mérveiről nem kellett volna az első a kivitel mérveiben és alakjában létesíteni, miután pedig létesítette, az egész üzletágat szervezte, az apparátust megindította, mindenki belátja, hogy a részvénytársaság érdekében mi lett volna további teendője. Nem százezer mázsás raktárak emelése. De az sem ám, hogy szeptember elején már na birjon árukat befogadni, holott a beraktározás most lenne a legelőkeltebb. Kitértás a legtöbb dolgot sikerre vezet és ha ezt az igazgatóság számításba vette, czéltudatos tervét, — világos kárára, — nem kellett volna megakasztatnia bizonyos kávéházi tereferre áskálódó ellenvélemény nyomása alatt... Reméljük azonban, hogy az igazgatóság maga fogja most már ezt a kérdést a legalaposabban mérlegelhetni, és bár az idén már nem lehet, jövőre czélszerűen megoldandja a kérdést, — és ezen vállalatot, — a Szarvasi Takarékpénztár összes egyébb üzletágait jellemző solid kivitel és megbízhatósággal — Szarvas város közönsége érdekében is — a maga kellő és megkívánt színvonalára emelendi.

— **Figyelmeztetés.** Figyelmeztetjük a t. gazdaközönséget, hogy a Thomasoszfátliszt (Thomassalak) ára az utolsó napokban tetemesen csökkent, most van tehát alkalmas idő, ezen kitünő trágyaszor olcsó beszerzésére.

— **A Szarvasi Takarékpénztár** hallomásunk szerint mégis ki fogja eszközölni, hogy a termény és áruárakba vasuton érkező és onnan vasuton elmenő árú a kövezetvám fizetése alól teljesen fel lesznek mentve. A e tekintetben szükséges eljárás tolyamatban van, és befejezése után az eredmény közzé fog tétetni.

— **Táncmulatság.** A B.-Szent-Andrási ifjúsági önképző-kör táncstéllyel egybekötött díszüléséi e hó 23-án tartotta meg, szép számú közönségjelenlétében. Az egyes előadók, nagy tetszésben részesültek, csak az volt a kár, hogy az idő nem kedvezett nekik, mert bizony az egész nap zuhogó eső sokat visszatartott a kedélyes mulatságtól. Mindannak dacára jól sikerült a mulatság, nemcsak szellemileg, hanem anyagilag is. Az első négyest 40 pár táncolta. A hölgyek közül jelen voltak: leányok Keresztény nővérek, Hutirai Berta, Urbanek nővérek, Schvarcz Berta, Nyiri nővérek, Friedmann nővérek, Trafikant nővérek, Rúz Ilonka, Karsai Zsuzsika, Jánovszki nővérek (Bpest), Szalóki Mariska (Gyoma), Gottlieb Regina, Forschner Irma, Kis Róza, Ruzicska Zsuzsika, Takács Annuska, Kremer Berta, Csizmadia Etel, Egri Mariska, Fazekas Rozika. Asszonyok: Keresztény Gyuláné, Hutiray Lászlóné, öz. Schvarcz Dné, Friedmann Józsefné, Fábri Somané, Bielek Zoltánné Nyiri Bálintné, Schvarcz Mórné, Klein Adolfné, Pól Károlyné, Karsai Mihályné, Naschitz Johanna, Gottlieb Sámuelné, Zih Kálmáné, Bencsik Györgyné, Lampert Lajosné, Szitó Vinczéné, Egri Andrásné, Lengyel Józsefné, Csizmadia Béláné, Aszódi Imréné. Felülfizettek: Bielek Zoltán, 1 frt. Sinka Imre 70 kr. Karsai Mihály, Bencsik József 60—60 kr. Nagy László, Nyiri Bálint, Fábri Soma, Ludvig János, Rúz Imre 50—50 kr. Hutirai László, Keresztény Gyula, Pól Károly, öz. Schvarcz Mórné, Schvarcz Mórné, Egri András, Lampert Lajos 30—30 kr. Lengyel József 20 kr. Csizmadia Béla, Tényi Antal 10—10 kr.

— **Hódmezővásárhelyiek a kiállításon.** A Hódmezővásárhelyi takarékpénztár és a népbank igazgatója Fábri Antal vezérigazgató kezdeményezésére öt tanító vezetése mellett mintegy 80 iparost küldött föl Budapestre, a kiállítás tanulmányozására. A takarékpénztárak úgy a vezető tanítókat, mint az iparosokat, vasuti, kiállítási jegyekkel, ebéd- és szállás-utalványokkal és külön napi költséggel látta el. Az iparosok 4 napig tartózkodnak a fővárosban. Szeptember 12-én ezer földműves megy különvonattal a kiállítás megtekintésére.

— **Magyar selyem Szegzárdról.** Az országos selyemtenyésztési felügyelőség díszes kiállítású füzetet küldött be szerkesztőségünkhöz. A füzetet

összetartó egyik kapocs alatt befűzött gyönyörű sárga színű, magyar termelésű selyemszál ékeskedik 14 centiméter hosszúságu matringgá göngyölítve. A páklálóval versenyző finomságu selyemszál hossza 400 méterre terjed.

— **Jószágértőink figyelmébe.** A földművelésügyi miniszter felhívta az ország összes törvényhatóságait, hogy a gazdasági állatoknak figyelmeztesse arra a károsodásra, mely az állatoknak sőtívással való bélyegzéséből származik. Ez az eljárás ugyanis csökkenti az állati bőrök értékét s így sokkal czélszerűbb a tüzes vassal való bélyegzést teljesen mellőzni, szükség esetén pedig azt semmiesetre sem az állatok farán, hanem szarván, esetleg álkapcsán alkalmazni.

— **Mikor takarmányozunk?** Valamint az ember természete megkívánja, hogy az étkezés ideje pontosan betartassék, úgy az állat is megkívánja, hogy mint megszokta, ugyan abban az időben takarmányozzák. Ha az állatot napjában kétszer etetjük, legjobb először reggel 7 és 9 óra közt, délután 3—5 óra közt etetni. Az igaz állatot jobb háromszor etetni, mert így etetése összeesik a mellette levő ember étkezési idejével. A tehenet sertést kétszer etessük naponta. Azt a tehenet azonban, melyet háromszor fejnek, jobb háromszor etetni.

Hazai fürdők.

Buziás.

Ezen földes-vasas savanyúvízü fürdő fekszik Temesmegyében, 232. mét. magasan a tenger színe fölött, hova a most épülő temesvár-buziási helyi érdekű vasuton juthatni. Híresek aczélforrásai, melyek egyrangúak a stájeri (Gleichenberg) és a cseh Franczensbád gyógyfürdőkkel, sőt hatásban jóval felülmulják a belga-Spaa, a német Pymont és Schwalbach, az alsóaustriai Pyranarth, a stájer Diburg aczélforrásokat. A szénsav és vas hatásából következően, ezen fürdő használata ajánlatik: gyermekeknek a hiányos táplálkozási zártok által okozott vérszegénység, görcs- és angol kór, továbbá a leányok kifejlődési korszakban előállott sápkór, valamint nőknél a terhesség után fellépett chlorosisnál; ismét nagyfokú vérzések következtében, különösen pedig a nehéz szülések után, s gyakori gyermekágy és hosszas szoptatás folytán beálló vérszegénység stb. Az 1843. évben Temesvárt üsz-

szült orvosok és természetvizsgálók gyűlése alkalmával a húgy-hólyaghurut és húgyfővénynél beálló vesekövek lettek — e bajban szenvedettől eltávolítottan — felmutatva. Ugy a méh és hüvely hurutjánál vérzési rendeltenségeknél, magtalanságra és elvetelésre való hajlammal, a buziási forrászvíz észszerű ivása és a fürdők okszerű használása folytán igen gyakran rövid idő alatt, üdülés szokott beállani. Stahly volt orsz. protomedikus, a ki külföldön is tekintélynek ismertett, ekép nyilatkozott: „tudnák az asszonyok, hogy női bajoknál minő rendkívüli gyógyerőt rejtjenek magukban a buziási források, akkor ép úgy vándorolnának Buziásra, mint egykoron Görögön asszonyai vándoroltak a szilvási domb aljánál széles völgyben fekszik Buziás mezőváros, melynek szélén terül el a fürdőtelep. Nagy kiterjedésű szépen ápolott parkban szétszórvá vannak a lakó s fürdőépületek és a források, a park közepén áll a díszes gyógycsarnok, a melyet fődött sétacsarnok két össze egyfelől a szállodákkal, másfelől az ivó csarnokkal és fürdőházzal. Mindössze 8. savanyúvíz forrása van. A „József” és „Mihály” források a park közepén buzognak fel. E két forrás vizét használják az ivókurára és palackokban forgalomba hozzák. A park nyék szélén 3 forrás fakad, a park másik végén van az uszoda. E mellett vannak a hideg „lobogó” fürdők s vizgyógyintézet, nap- és légfürdők élvezetére is berendezve.

Ezen gyógyfürdő a magy. kir. vallás alapítvány tulajdona volt; 1883 óta vételútján Schottola Ernő birtokába ment át, a ki a parkban néh. Treffort Agoston volt m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter szép szobrát állította fel.

A szerkesztésért felelős: SAMUEL ADOLF.

HIRDETÉSEK.

A békés-szent-andrási takarékpénztár szarvasi telepe által haszonbérbe birtoklásrészt a mely áll 3 szoba, konyha, kamra, faszín és egy bolt helyiségből október hó elsejétől haszonbérbe kiadó. Az érdeklődők a háztulajdonosnál jelentkezzenek.

Tekintettel a közeledő vetési időnyre van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságu (a csehországi Thomasművekből eredő)

a legmagasabb díjakkal kiténtetett

Thomasfoszfát lisztet

szavatolt 15—20% citrátban oldható foszforsav tartalommal és 85—100% porfinomsággal.

Felülmulhatatlan, minden talajra alkalmas trágyaszert különösen sovány talajok javítására, kitünő hatása az összes gabnaneműek, kapás és olajnövények, lóhere és luczerna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya, tekintettel halásának tartóságára felülmulja az összes superfoszfátokat.

A citrátban oldható foszforsav-tartalomért szavatosságot vállalunk, netán hiányzó mennyiséget megtérítünk. — Ár ajánlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgál a csehországi Thomasművek eladási irodájának vezérképviselője

a magyar korona országainak területén

KALMÁR VILMOS, Budapest, Erzsébet-körut 34. sz.

SZIVATTYUK

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparczélokra.

UJDONSÁG!

Bower-Barif-féle szabadalmazott inoxydálási módszer szerint inoxydált szivattyuk rozsdá ellen védve

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, WIEN,

I. Wallfischgasse 14. sz. Schwarzenbergstrasse 6.

MÉRLEGEK,

legújabb javított rendszerű tizedes, százados és hídmérlegek lából és vasból, kereskedelmi közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipati czélokra. Embermérlegek, mérlegek házi használatra. barommérlegek. Commandit-társaság szivattyu- és mérleggyártásra.

4-5% mellett

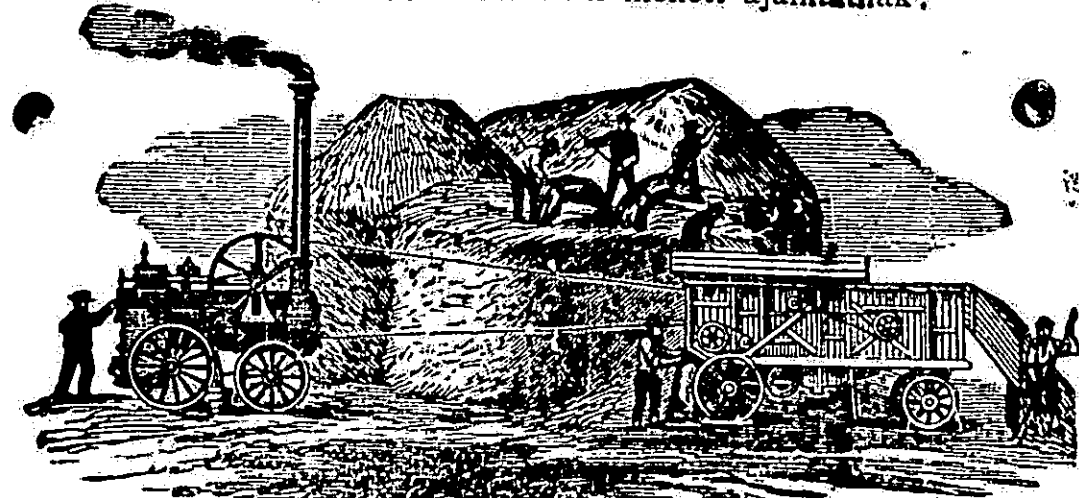
rendes és rendkívüli jelzálogkölcsonöket kieszközöl, valamint a legbonyolódottabb conversiókat szintén 4—5% kal rendezi, gyorsan és díserét minden előleg nélkül

Herczeg Sándor

Budapest Gyár-utca 19.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárak Budapest Váci-körut 63. sz. által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, továbbá járgány-éséplőgépek, tisztító-rosták, komolyozók, kaszáló- és aratógépek, boronák, szénagyújtók.

„COLUMBIA” legjobb sorvetőgépek, szecsavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok.

Egytetemes aczél-ekék és minden egyéb

2 és 3 vasu ekék gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.